



МИСТЕЦЬКА ОСВІТА  
ТА РОЗВИТОК  
ТВОРЧОЇ  
ОСОБИСТОСТІ

Збірник наукових праць

Випуск 9

Міністерство освіти і науки України  
Uniwersytet Rzeszowski  
Wydział Muzyki  
Рівненський державний гуманітарний університет  
Інститут мистецтв

# **МИСТЕЦЬКА ОСВІТА ТА РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ**

Збірник наукових праць

Випуск 9

Рівне – 2023

**Редакційна колегія:**

**Сверлюк Я.В.** – доктор педагогічних наук, професор, директор Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету;

**Олексюк О.М.** – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики музичного мистецтва Інституту мистецтв Київського університету ім. Бориса Грінченка;

**Павелків Р.В.** – доктор психологічних наук, професор, заслужений працівник освіти України, академік АН ВШ України, перший проректор Рівненського державного гуманітарного університету;

**Пелех Ю.В.** – доктор педагогічних наук, професор, заслужений працівник освіти України, академік Національної академії наук вищої освіти України, проректор з науково-педагогічної роботи, європейської інтеграції та інновацій;

**Mirosław Dymon** – Dr. hab., prof. Uniwersytet Rzeszowski Wydział Muzyki.

**Лісова С.В.** – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики професійної освіти Рівненського державного гуманітарного університету;

**Потапчук Т.В.** – доктор педагогічних наук, професор кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника;

**Джус О.В.** – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри професійної освіти та інноваційних технологій Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника;

**Рибалко Л.С.** – доктор педагогічних наук, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди;

**Прокочук В.І.** – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри гри на музичних інструментах Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету;

**Добровольська Р.О.** – доктор філософії PhD, старший викладач кафедри вокально-хорової підготовки, теорії та методики музичної освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського;

**Клепар М. В.** – заслужений працівник культури України, доктор педагогічних наук професор кафедри початкової освіти Прикарпатського національного університету імені В. Стефаника;

**Лупаренко С.С.** – доктор педагогічних наук, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди.

*Рекомендовано вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету  
(протокол № 4 від 27.04.2023 р.)*

**Мистецька освіта та розвиток творчої особистості** : зб. наук. пр. /  
М 656 Uniwersytet Rzeszowski wydział Muzyki, Рівнен. держ. гуманіт. ун-т,  
Ін-т мистецтв. – Рівне : Волин. береги, 2023. – Вип. 9. – 172 с.

ISBN 978-617-8260-05-7

Збірник наукових праць присвячений актуальним питанням професійної підготовки фахівців мистецького напрямку. Висвітлюються сучасні методологічні підходи розвитку творчої особистості студентів, охарактеризовано особливості музично-педагогічної діяльності.

Для викладачів і студентів мистецьких навчальних закладів, науковців й працівників в галузі музичної педагогіки та мистецтвознавства.

**УДК 7.071.5**

# ЗМІСТ

## РОЗДІЛ I.

### *Теорія і методологія мистецької освіти*

<i>Останчук М.М., Никон О.К.</i> Формування професійної мотивації навчання як фактор активізації творчої діяльності студентів.....	5
<i>Заходякін О., Козак І.</i> Методичні засади розвитку музичної пам'яті піаністів в процесі фортепіанної підготовки.....	11
<i>Крижановська Т.І., Маєвська О.В.</i> Методичні аспекти процесу формування початкових акомпаніаторських навичок учнів-піаністів ДМШ.....	16
<i>Онищук В.І., Сметана О.П.</i> Удосконалення професійної підготовки майбутніх педагогів-музикантів у форматі дистанційного навчання.....	25
<i>Смик Л., Цюлюпа Н.</i> До питання розвитку поліфонічних умінь в учнів дитячих музичних шкіл.....	32
<i>Стецюк М.В., Крусь О.П.</i> Методи розвитку творчих здібностей учнів-піаністів дитячої музичної школи.....	37

## РОЗДІЛ II.

### *Сучасні виміри мистецтвознавства*

<i>Єгоров В.С.</i> Конволюційні ревербератори у сучасній звукорежисурі.....	45
<i>Іваник Н.М.</i> Таїнство шлюбу як складова культурної обрядовості української православної традиції в її музично-естетичному вимірі.....	53
<i>Ковлева М.</i> Шляхи становлення та розвитку професійної бандурної школи в Україні.....	67
<i>Якимчук С.Н., Лахтюк А.Р.</i> Вокально-хорова творчість композитора Бориса Лятошинського першої половини ХХ століття (на прикладі кантати «Заповіт»).....	73
<i>Даюк Ж., Остапик Н.</i> Дитяче фортепіанне мистецтво у творчості українських композиторів.....	80
<i>Павлице Т.І., Мазур Д.В., Заходякін О.В.</i> Історико-теоретичний аспект розвитку сопілкового інструментарію.....	85
<i>Рокищук І., Дубовик О.</i> Генеза науково-технічної революції та інформаційного суспільства.....	94
<i>Сверлюк Л., Сян Шуай.</i> Використання фольклорних традицій в українській естрадній музиці.....	104
<i>Столярчук Б.Й.</i> Історія кафедри музичного фольклору і її роль у відродженні української культури.....	110
<i>Турко Н., Грушовець А.</i> Зародження та розвиток жанру «фортепіанна мініатюра» в музичному мистецтві.....	116

## РОЗДІЛ III.

### *Методика музичного навчання і виховання*

<i>Брень О.В.</i> Розвиток співацьких навичок у дітей дошкільного віку засобами ігрових технологій.....	123
<i>Гаврилів М.С., Гумінська О.О.</i> Методи спілкування, взаємодії, співпраці на уроці музичного мистецтва.....	130

<i>Денисюк Н.М., Гумінська О.О.</i> Сучасний досвід застосування Орф-підходу на музичних заняттях в ЗДО .....	138
<i>Крижановська Т.І., Карпова А.О.</i> Художній розвиток підлітків в умовах діяльності мистецьких гуртків .....	146
<i>Кондрачук Д.Р.</i> Організація інструментального музикування в процесі музично-творчого розвитку дошкільників .....	155
<i>Крет М.В., Левчук Н.О.</i> Музично-етичний досвід, як чинник формування морального світу молодших школярів .....	162
Про авторів .....	168

## ШЛЯХИ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ БАНДУРНОЇ ШКОЛИ В УКРАЇНІ

*Анотація.* У статті бандурне мистецтво представлено як мистецький феномен в історії національної музичної культури, що поєднує в собі народно-фольклорні мотиви й академічні традиції. Окреслено етапи становлення та розвитку професійного бандурного мистецтва, зокрема схарактеризовано процеси формування харківської академічної школи гри на бандурі, доведено, що саме харківський освітній осередок став базою фахової музичної освіти в Україні, першим методичним центром, що поєднав усі без винятку регіональні школи та сприяв загальному поширенню професіоналізму в бандурному мистецтві, широкому залученню його до просвітницької діяльності.

Проаналізовано діяльність очільника харківської академічної бандурної школи – Гната Хоткевича – відомого етнографа, бандуриста-віртуоза, композитора, організатора навчальних і професійних художніх колективів, основоположника професійного бандурного мистецтва, який заклав основи теорії музики і народного музичного професіоналізму, запровадивши нові жанри виконання творів на бандурі та новий тип бандурного супроводу, першим в Україні сформував фонд педагогічного і концертного репертуару для бандури й оркестру бандуристів, зробив особливий вклад у розвиток професійної майстерності виконавців та популяризації бандурного мистецтва загалом.

*Ключові слова:* бандура, бандурне виконавство, академічні бандурні школи, кобзарство, репертуар, композиторська творчість.

*Abstract.* Bandura art is considered as a historical and cultural, artistic phenomenon that is part of the spiritual heritage of the Ukrainian people and combines folklore and academic traditions. It is a phenomenon in the history of national musical culture, which dates back to the art of kobza. In the depths of kobzarism the basic principles and techniques of bandura playing and the repertoire of wandering blind musicians were formed.

The article outlines the stages of formation and development of professional bandura art in Kharkiv. The processes of formation of the Kharkiv academic school, as well as the activity of its head – Hnat Khotkevych are characterized. It is pointed out that the famous ethnographer, bandura virtuoso, composer Khotkevych, who is the founder of professional bandura art, laid the foundations of music theory and folk music professionalism, introduced new genres of bandura works and a new type of bandura accompaniment.

It is proved that the Kharkiv educational center became the base of professional music education in Ukraine, the first methodological center that united all regional schools without exception and contributed to the general spread of professionalism in bandura art, and its wide involvement in educational activities. Having a solid experience as a theoretician-researcher, practical performer and organizer of music, G. Khotkevych consistently embodied the idea of development and popularization of national culture, organizing both educational and professional art groups.

The artist was the first in Ukraine to form a significant fund of pedagogical and concert repertoire for bandura and bandura orchestra. Thus, in the repertoire of modern bandura players a prominent place is occupied by arrangements of Ukrainian folk songs by G. Khotkevych, which were created for the Kharkiv bandura. The special contribution of the founder to the development of professional skills of performers and popularization of bandura art in Ukraine is noted.

*Key words:* bandura, bandura performance, academic bandura schools, kobza making, repertoire, composition.

**Постановка проблеми.** Українське бандурне мистецтво, унікальність якого полягає в неповторності будови та звучанні інструмента, особливостях репертуару, манері виконавства, є одним із неоцінених здобутків традиційної української культури, втіленням національної самобутності українців, своєрідним віддзеркаленням української «картини світу» із притаманним їй морально-етичним характером. За відносно короткий час – якихось півстоліття – «сучасне бандурне мистецтво здійснило стрімкий злет до висот академічного професіоналізму, а нині розвивається у напрямках народного традиційного, академічного, сучасного професійного й аматорського мистецтв, поєднуючи народно-фольклорні мотиви та академічні традиції» (Дутчак, 2020).

У зв'язку з цим набуває актуальності аналіз мистецьких здобутків кобзарів і бандуристів, серед яких особливе місце відведено представникам харківської бандурної школи, а також композиторській та теоретичній спадщині її засновника й натхненника – Гната Хоткевича.

**Аналіз наукових досліджень і публікацій.** Вивченню бандурного мистецтва присвячено низку праць сучасних дослідників. Зокрема, питання академізації бандурної музики висвітлено в науковому доробку Н. Морозевич, О. Олексієнко, І. Панасюка, А. Алексеева, Г. Вульсон та ін.; становлення і розвиток професійних бандурних шкіл схарактеризовано у працях М. Давидова, В. Дубчака, В. Мішалова, І. Панасюка, Т. Гайдамовича та ін. Кобзарсько-лірницькі традиції та академічне бандурне виконавство проаналізували у своїх розвідках Н. Брояко, С. Вишнеvsька, І. Дмитрук, І. Зіньків, І. Лісняк, Л. Мандзюк, Н. Морозевич, О. Ніколенко, А. Омельченко, І. Панасюк, Т. Слюсаренко, К. Черемський та ін., а регіональну специфіку кобзарського та бандурного виконавства – О. Васюта, М. Долгов, І. Куровська, Т. Чернета, Н. Чернецька, В. Чуркіна та ін.

**Мета статті** – розкрити питання формування та діяльності харківської професійно-академічної школи гри на бандурі як феномена національної культури й основоположника бандурного мистецтва України.

**Виклад основного матеріалу дослідження.** Зародження професійного бандурного виконавства в Україні припадає на XVI–XVII ст. і передусім пов'язане зі співочими традиціями, що побутували в козацькому середовищі.

У XVIII ст. помітним осередком музичної освіти майбутніх бандуристів була Глухівська школа (1738 р.), в якій поряд із навчанням співу та гри на струнних музичних інструментах (гусях, лірі, скрипці) готували й кобзарів-бандуристів для гетьманських, дворянських і царських дворів.

Визначним етапом виразних досягнень у кобзарсько-бандурному мистецтві стало зародження впродовж XVIII–XIX ст. провідних музичних центрів: зінківської (харківської), полтавської, чернігівської (київської) шкіл гри на бандурі. Появу перших осередків професійної бандурної освіти було обумовлено особливостями будови (розташування грифу, стрій, кількість струн та ін.) поширених у цих регіонах інструментів, що, звичайно, відобразилося на певному способі гри на бандурі. Так, *зінківсько-харківський стиль* музикування передбачає розташування інструмента на колінах, ручкою догори, що забезпечувало вільний рух по всьому діапазону обома руками; *чернігівсько-київський стиль* гри передбачає бокове положення бандури, коли права рука грає на приструнках (струнах), а ліва – на басах; для *полтавського стилю* характерне косе положення бандури, коли інструмент ставлять боком, а ліва рука час від часу допомагає правій (Слюсаренко, 2016, с. 140).

Особливої уваги заслуговує діяльність харківської бандурної школи, адже саме вона посприяла появі багатьох регіональних бандурних шкіл. Фундатором цієї професійної школи бандурного мистецтва був відомий бандурист-віртуоз Гнат Хоткевич, який заклав основи теорії музики і народного музичного професіоналізму, а його методична система сприяла розширенню виразових можливостей бандури та вдосконаленню художньо-виконавської майстерності. Він по праву вважається новатором техніки гри на бандурі, що базується на сміливих апікатурних прийомах, позиційній системі, багатій артикуляції (Мішалов, 2008, с. 156–162).

Імпульсом і передумовою для виникнення академічного напрямку в бандурному мистецтві стала доповідь Г. Хоткевича про стан кобзарського мистецтва кінця XIX – початку XX ст. на XII Всеросійському археологічному з'їзді в Харкові (Давидов, 2010, с. 66–70). Музикант порушив проблему використання кобзи-бандури як суто національного інструмента серед лютеподібних, звернув увагу на ретроспективний фон її функціонування, а також навів порівняльний аналіз виконавських регіональних стилів і характеристик бандуристів нової генерації. Своєю концертно-громадською діяльністю Г. Хоткевич започаткував академічно-сценічний напрям у бандурному мистецтві, розширивши межі функціонування мистецтва бандуристів від локального музикування до концертної естради.

Початок XX ст. ознаменувалася появою перших «сценічних» кобзарів та різноманітних ансамблевих форм (дуетів, капел, квартетів, тріо). Саме в цей період удосконалюється конструкція інструмента, запроваджується серійне виготовлення бандур, навчання гри на цьому інструменті організовується за спеціальними підручниками. Так, у 1909 році побачив



світ перший «Підручник гри на бандурі» Г. Хоткевича (Давидов, 2010, с.78), де було висвітлено актуальні питання теорії музики, подано історичний огляд музичного інструмента, представлено нову техніку гри на бандурі. Зауважимо, що на той час у бандурному виконавстві побутувала систематизована «зінківська» школа гри на цьому інструменті, що згодом отримала нову назву – «харківська». Зокрема, Г. Хоткевич удосконалив зінківський стиль гри на бандурі, заклавши підґрунтя для професійного розвитку бандури як інструмента та мистецтва бандуристів загалом.

Знаковою подією у становленні та розвитку народно-інструментального мистецтва, зокрема її невід'ємної складової – бандурного виконавства, на шляху його академізації стало відкриття у 1926 р. у Харківському музично-драматичному інституті з ініціативи С. Дрімцова та Г. Хоткевича класу бандури під керівництвом видатного бандуриста, композитора, етнографа, громадського діяча Гната Хоткевича. Першими студентами класу стали 26 абітурієнтів – послідовників видатного митця (Г. Бажул, Л. Гайдамака, П. Іванюк, В. Кабачок, В. Мартинюк, Л. Фількенберг та ін.). У цей період також формується педагогічний і концертний репертуар для бандури, суттєво вдосконалюється програма викладання гри на інструменті, що органічно поєднала типові ознаки народного та академічного виконавства, опановується новий спосіб гри на бандурах харківського типу модифікованої конструкції (Слюсаренко, 2016, с. 144).

У 1929 році в Полтаві було створено студію бандуристів, якою Г. Хоткевич керував упродовж півторарічного навчання. Пізніше, у 1930 році, студія переросла в зразкову капелу бандуристів, а ще через чотири роки злилась із Київською капелою і зрештою перетворилася у всесвітньо відому Державну заслужену капелу бандуристів України. Поміж концертних номерів капели показовими були виконання твору Г. Хоткевича «Байда», думи-пісні К. Богуславського «Дванадцять косарів» в обробці митця, що стала своєрідною візитівкою капели (Дубчак, 1996).

Крім того, завдяки мистецькій діяльності Г. Хоткевича, відбуваються зміни в репертуарі бандуристів – було започатковано новий для академічної бандури жанр мелодекламацій та запроваджено тип бандурного супроводу, що поєднував фольклорний матеріал і засоби композиторської техніки професійної європейської музики, зокрема до навчальної програми студентів додано авторські оригінальні пісенні твори, які перетворюються на виконання невеличких сцен із драматизованим сюжетом, органічно поєднаним зі співом та інструментальним супроводом. Таким чином, в історії розвитку академічного бандурного виконавства були вперше використані театралізовані елементи, які більш інтенсивно будуть втілені в мистецтві бандуристів кінця ХХ – початку ХХІ століть (Слюсаренко, 2016, с. 147).

Після смерті Г. Хоткевича та під тиском сталінських репресій 30-х років ХХ ст. розвиток закладених ним професійних засад у бандурному мистецтві призупинився: клас бандури в Харківській державній консерва-

торії перестав існувати, чимало найкращих представників і популяризаторів харківської бандурної школи зазнали утисків (як моральних, так і фізичних), дехто змушений був емігрувати за кордон. Таким чином, самотутня композиторська творчість для бандури не лише понесла значні втрати, а й на довгий час опинилася у стадії стагнації.

50–70-ті роки XX ст. ознаменувалися активізацією діяльності бандуристів-аматорів, серед яких яскравим представником бандурного мистецтва був соліст-бандурист Харківської філармонії В. Лобас. Митець активно популяризував бандурне виконавство, зокрема із початку 80-х років XX ст. до 1989 року в Харківському інституті мистецтв діяв клас бандури під керівництвом Н. Брояко та В. Лобаса (Панасюк, 2008).

Справжнє відродження бандурного мистецтва в Україні припадає на кінець 80-х років XX століття. Так, у 1989 р. у Харківському університеті мистецтв імені І. Котляревського клас бандури очолила Л. Мандзюк, лауреатка Міжнародного конкурсу імені Г. Хоткевича, випускниця Київської консерваторії, яка і нині займається підготовкою музикантів-бандуристів, їхнім виконавським професіоналізмом, опікується проведенням Всеукраїнського конкурсу виконавців на бандурі ім. Г. Хоткевича.

На сьогодні в Харкові клас бандури функціонує на всіх рівнях професійної музичної освіти: Національному університеті мистецтв ім. І. П. Котляревського, Національному педагогічному університеті ім. Г. Сковороди, Харківській державній академії культури, Харківському музичному фаховому коледжі ім. Б. М. Лятошинського, Харківському фаховому вищому коледжі мистецтв, дитячих музичних школах та дитячих школах мистецтв.

**Висновки.** Отже, бандурне мистецтво, зокрема харківська бандурна школа, пройшло нелегкий еволюційний шлях від творчості співців-бандуристів до професійної академічності.

На формування і діяльність харківської бандурної школи мав вплив видатний український композитор, етнограф, бандурист Гнат Хоткевич. Маючи за плечима солідний досвід теоретика-дослідника, практика-виконавця та організатора музичної справи, митець послідовно втілював ідею популяризації національної культури та подальшого розвитку бандурних виконавських шкіл і композиторської творчості.

Є підстави для твердження, що бандурне мистецтво Харкова віддзеркалює загальні тенденції музичного мистецтва певної історичної епохи та складає національне духовне надбання в традиційному та новітньому вимірах. Нинішня синтезуюча тенденція виконавської культури бандуристів вирізняється об'єднанням звичаїв кобзарського музикування з досягненнями сучасної української та світової музики.

**Перспективи подальших досліджень** убачаємо в аналізі специфіки виконання творів на бандурі, еволюції бандурного репертуару та розкритті сучасної композиторської творчості гри на бандурі.

### Список використаної літератури

Дутчак, В. (2020). Харківська бандура – знищена, забута, відроджена. *Тоталітаризм як система знищення національної пам'яті: матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю*. URL: [http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/53262/2/2020\\_Dutchak\\_V-Kharkivska\\_bandura\\_znyshchena\\_171-175.pdf](http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/53262/2/2020_Dutchak_V-Kharkivska_bandura_znyshchena_171-175.pdf) (дата звернення: 10.12.2021).

Слюсаренко, Т. (2016). Бандурне виконавство як явище національної української культури: дис. ... канд. мистецтвознав.: 17.00.03. Харків: Харків. нац. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського. 209 с.

Мішалов, В. (2008). Гнат Хоткевич і конструкція бандури. *Вісник Прикарпатського університету. Серія «Мистецтвознавство»*. Івано-Франківськ: ВДВ ЦІТ. Вип. 12–13. С. 156–162.

Давидов, М. (2010). Історія виконавства на народних інструментах (Українська академічна школа): підручник. Київ: НМАУ ім. П. І. Чайковського. 592 с.

Дутчак, В. Г. (1996). Розвиток професійних засад бандурного мистецтва 1970–1990 років: творчість і виконавство: автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.03. Київ. 25 с.

Панасюк, І. В. (2008). Творча діяльність С. В. Баштана в контексті становлення київської школи академічного бандурного виконавства: автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.03. Київ. 16 с.

### References

Dutchak, V. (2020). Kharkivska bandura – znyshchena, zabuta, vidrodzheni [Kharkiv bandura – destroyed, forgotten, revived]. *Totalitaryzm yak sistema znyshchennia natsionalnoi pamiaty: materialamy Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii z mizhnarodnoiu uchastiu*. URL: [http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/53262/2/2020\\_Dutchak\\_V-Kharkivska\\_bandura\\_znyshchena\\_171-175.pdf](http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/53262/2/2020_Dutchak_V-Kharkivska_bandura_znyshchena_171-175.pdf) (data zvernennia: 10.12.2021). [in Ukrainian].

Sliusarenko, T. (2016). Bandurne vykonavstvo yak yavyshche natsionalnoi ukrainskoi kultury [Bandur performance as a phenomenon of national Ukrainian culture]: dys. ... kand. mystetstvoznnavstva: 17.00.03. Kharkiv: Kharkiv. nats. un-t mystetstv im. I. P. Kotliarevskoho. 209 s.

Mishalov, V. (2008). Gnat Khotkevych i konstruktsiia bandury [Hnat Khotkevych and bandura construction]. *Visnyk Prykarpatskogo universytetu. Seriya: Mystetstvoznnavstvo*. Ivano-Frankivsk: VDV TSIT. Vyp. 12–13. S.156–162. [in Ukrainian].

Davydov, M. (2010). Istoriia vykonavstva na narodnyh instrumentah (Ukrainska akademichna shkola) [History of performance on folk instruments (Ukrainian academic school)]: pidruchnyk. Kyiv: NMAU im. P. I. Chaikovskogo. 592 s. [in Ukrainian].

Dutchak, V. G. (1996). Rozvytok profesiinyh zasad bandurnogo mystetstva 1979-1990 rokiv. Tvorchist i vykonavstvo [Development of professional principles of bandura art in 1970-1990. Creativity and performance]: avtoref. dys. ... kand. mystetstvoznnavstva: 17.00.03. Kyiv. 25 s. [in Ukrainian].

Panasiuk, I. V. (2008). Tvorcha diialnist S. V. Bashtana v konteksti stanovlennia kyivskoi shkoly akademichnogo bandurnogo vykonavstva [S. V. Bashtan's creative activity in the context of formation of the Kyiv school of academic bandura performance]: avtoref. dys. ... kand. mystetstvoznnavstva: 17.00.03. Kyiv. 16 s. [in Ukrainian].

Наукове видання

**МИСТЕЦЬКА ОСВІТА  
ТА РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ**

*Збірник наукових праць*

*Випуск 9*

*Відповідальний за випуск*  
Сверлюк Ярослав Васильович

*Технічний редактор*  
Віталій Власюк

*Редакційна колегія не завжди поділяє погляди авторів,  
висвітлені у збірнику.  
За достовірність фактів, точність цитат та можливі помилки  
повну відповідальність несуть автори опублікованих матеріалів.*

Підписано до друку 10.06.2023 р. Формат 60x84 1/16. Папір офсет.  
Гарнітура «Times». Друк офсет. Ум. друк. арк. 10,0. Наклад 100 пр. Зам. 43.  
Видавництво «Волинські обереги».

33028 м. Рівне, вул. 16 Липня, 38; тел./факс: (0362) 62-03-97;  
e-mail: oberegi97@ukr.net

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єкта  
видавничої справи ДК № 270 від 07.12.2000 р.

Надруковано у друкарні видавництва «Волинські обереги».